

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Кафедра «Бізнес-консалтинг та міжнародного туризму»

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о.зав. кафедри, д.е.н., доцент

_____ С.В. Кальченко

«_____» _____ 2019р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи економіки»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 051 «Економіка»
(на основі повної загальної середньої освіти)
факультет економіки та бізнесу

2019 – 2020 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи економіки» для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка» (на основі повної загальної середньої освіти). – Мелітополь, ТДАТУ - 14 с.

Розробник: к.е.н., доцент Бакіна Т.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

Протокол № __ від «__» _____ 201__ року

Завідувач кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

д.е.н, доцент _____ С.В.Кальченко

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу

Протокол № _____ від «_____» _____ 201__ року

Голова, доц. _____ А.А. Костякова

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 5	Галузь знань: <u>05 соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150 годин	Спеціальність: <u>051 «Економіка»,</u>	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		1	2-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 6 год. самостійна робота студента – 4,7 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	28 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	56 год.
		Семінарські заняття	
		Самостійна робота	66 год.
		Форма контролю: іспит	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи економіки» є формування системи наукових поглядів на господарську систему підприємства, основних умінь по ефективному використанню ресурсів підприємства з метою отримання прибутку та підвищення конкурентоспроможності підприємства. При цьому майбутнім фахівцям необхідно отримати спеціальні економічні знання щодо способів виживання підприємства в умовах економічної кризи: реструктуризації, санації та процедури банкрутства суб'єктів господарювання, створення комплексної системи економічної безпеки підприємства.

Завданнями дисципліни є: економічний механізм функціонування підприємств різних типів, формування та використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності; вивчення теорії та практики діяльності підприємства, управління ним у конкурентному середовищі, формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу, забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку суб'єкта підприємництва.

У результаті вивчення економіки господарської діяльності студенти повинні:

знати цілі, функції та особливості функціонування підприємства в умовах ринкової економіки; маркетингову концепцію управління підприємством; основи планування виробничої та комерційної діяльності підприємства; принципи формування трудових ресурсів підприємства, організації та стимулювання праці на підприємстві; структуру та шляхи підвищення ефективності використання капіталу підприємства; зміст інвестиційної, інноваційної, виробничої, фінансової, антикризової діяльності підприємства; методи економічного аналізу витрат, доходів та прибутку підприємства; сучасні методики ціноутворення та оцінки конкурентоспроможності підприємства; основні засади створення комплексної системи економічної безпеки підприємства;

уміти користуватися сучасною науковою, методичною та довідковою літературою; аналізувати фінансову звітність підприємств (баланс підприємства; звіт про фінансові результати; звіт про рух грошових коштів; звіт про власний капітал); оцінювати конкурентоспроможність підприємства за різними показниками і критеріями; розробляти бізнес-план підприємства; досліджувати основні ризики та загрози господарській діяльності підприємства, формулювати пропозиції та конкретні рекомендації щодо удосконалення методів господарювання.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства»

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. [2, 4, 9, 13]

Підприємство, підприємництво, ситуаційний аналіз, виробнича діяльність підприємства, комерційна діяльність підприємства, інноваційна діяльність підприємства, соціальна діяльність, після продажний сервіс, засновницький договір, статут, положення, колективний договір, статутний капітал, організаційно – правові форми підприємств.

Тема 2. Управління підприємствами. [13, 14, 16, 17]

Планування, організація, мотивація, контроль, методи управління, лінійні зв'язки, функціональні зв'язки, між функціональні зв'язки, лінійна організаційна структура управління функціональної, організаційної структури управління, лінійно-функціональної організаційної структури управління, дивізійна організаційна структура управління, матрична організаційна структура управління.

Тема 3. Персонал. [1, 3, 11]

Трудові ресурси, персонал підприємства, промислово-виробничий персонал підприємства, непромисловий персонал, професія, спеціальність, система управління персоналом, формування системи оцінки трудового потенціалу підприємств, явочна чисельність персоналу, облікова та середньооблікова чисельність персоналу, комплексна оцінка персоналу за бальною системою, комплексна оцінка конкретного працівника, професійно-кваліфікаційний рівень працівника, оцінка ділових якостей робітників.

Тема 4. Виробничі фонди. [1, 2, 13]

Основні фонди, первісна вартість основних фондів, відновлена вартість основних фондів, повна та залишкова вартість основних фондів, балансова вартість основних фондів, оборотні фонди, нематеріальні активи підприємства, фізичне зношення основних фондів, моральне зношення основних фондів підприємства, амортизація, норма амортизації, методи нарахування амортизації, нормування основних фондів.

Тема 5. Нематеріальні ресурси та активи. [1, 3, 12]

Нематеріальні ресурси, інтелектуальна власність, об'єкти інтелектуальної власності, винохід, корисна модель, промисловий зв'язок, товарний знак, фірмове найменування, раціоналізаторська пропозиція, комерційна таємниця, нематеріальні активи, патент, ліцензія.

Тема 6. Оборотні кошти підприємства. [2, 5, 9, 14]

Оборотні кошти, методи розрахунку нормативів оборотних коштів, норматив оборотних коштів у виробничих запасах, підготовчий запас, транспортний запас, поточний запас, резервний запас, норматив оборотних коштів у незавершеному виробництві, норматив оборотних коштів в інших нормованих елементах, швидкість обертання оборотних коштів, коефіцієнт оборотності, тривалість одного обороту, оптимізація виробничих запасів.

Змістовий модуль 2. «Ефективність діяльності підприємства і забезпечення його розвитку»

Тема 7. Інвестиційні ресурси. [1, 3, 9, 12]

Інвестиції, фінансові інвестиції, реальні інвестиції, зовнішні прямі інвестиції, портфельні інвестиції, цінні папери, акції, облігації, казначейські зобов'язання, векселі, ощадні сертифікати, фондовий ринок, фондова біржа, ліцензійна угода, контрольний пакет акцій, інвестиційний проект.

Тема 8. Інноваційні процеси. [1, 7, 10, 12]

Традиційні та інноваційні процеси, новини, нововведення, економічні, технічні, організаційні та соціальні новини і нововведення, локальні та глобальні новини, науково-технічний прогрес, еволюційна форма НТП, революційна форма НТП, науково-технічна революція, механізація і автоматизація виробництва, організаційний процес.

Тема 9. Регулювання, прогнозування і планування діяльності. [2, 4, 8]

Прогнозування розвитку підприємства, планування розвитку підприємства, стратегічне планування, тактичне планування, бізнес-план, регулювання економіки, принципи державного регулювання економіки, макроекономічне планування, державний бюджет, національний дохід, напрямки використання ресурсів, грошово-кредитна система, прогноз, прогнозування розвитку.

Тема 10. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції (послуг). [1, 3, 10, 12]

Номенклатура продукції, товарна продукція, валова продукція, маркетинг, об'єкт маркетингу, концепція маркетингу, стратегія та тактика маркетингу, поточний запас, підготовчий запас, якість, рівень якості, конкурентоздатність продукції, стандартизація, сертифікація продукції, стандарти та умови, галузеві стандарти.

Тема 11. Продуктивність, мотивація та оплата праці. [1, 9, 10, 12]

Продуктивність праці, рівень продуктивності праці, мотивація, фактори мотивації, система мотивації праці, оплата праці, основна та додаткова заробітна праця, тарифно-кваліфікаційний розряд, тарифна сітка, відрядна форма оплати праці, погодинна форма оплати праці, преміальна система, доплати і надбавки.

Тема 12. Витрати і ціни на продукцію. [2, 4, 13]

Витрати, поточні витрати, собівартість, загальні витрати, витрати на одиницю продукції, граничні витрати, постійні витрати, змінні витрати, управління витратами, критичний обсяг виробництва, точка беззбитковості, валові витрати, кошторис виробництва, собівартість валової продукції, собівартість товарної продукції, виробнича собівартість, комерційна собівартість, ціна, договірні, ціни, вільні ціни, роздрібні та оптові ціни, методи ціноутворення.

Тема 13. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності.

[2, 4, 7]

Кредит, товарний кредит, лізинг, прибуток, валовий, чистий та операційний прибуток, актив, пасив, рентабельність, ефективність виробництва.

Тема 14. Банкрутство та ліквідація підприємств. [4, 9, 11]

Етапів життєвого циклу конкурентної переваги фірми, банкрутство, причини банкрутства, симптоми банкрутства, етапи порушення справи про банкрутство, ціна фірми, боржник, кредитор, сенатор.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			Годин				балів
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 «Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства»							
1	Лекція 1	Підприємство як суб'єкт господарювання. Управління підприємствами.	2				
	Практичне заняття 1	Підприємство як суб'єкт господарювання.			2		1
	Самостійна робота					1,5	1
	Практичне заняття 2	Підприємство як суб'єкт господарювання.			2		1
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	1
2	Практичне заняття 3	Управління підприємствами.			2		1
	Самостійна робота					1,5	1
	Практичне заняття 4	Управління підприємствами.			2		1
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	1
3	Лекція 2	Персонал. Виробничі фонди.	2				
	Практичне заняття 5	Персонал.			2		1
	Самостійна робота					1,5	1
	Практичне заняття 6	Персонал.			2		1
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	1
4	Практичне заняття 7	Виробничі фонди.			2		1
	Самостійна робота					1,5	1
	Практичне заняття 8	Виробничі фонди.			2		1
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	1
5	Лекція 3	Нематеріальні ресурси та активи. Оборотні кошти підприємства	2				
	Практичне заняття 9	Нематеріальні ресурси та активи.			2		1,5

	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 10	Нематеріальні ресурси та активи.			2		1,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
6	Практичне заняття 11	Оборотні кошти підприємства			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 12	Оборотні кошти підприємства			2		2,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
7,8	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1				12	1,5
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1					10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			6	24		30	35
Змістовий модуль 2 «Ефективність діяльності підприємства і забезпечення його розвитку»							
9	Лекція 4	Інвестиційні ресурси. Інноваційні процеси.	2				
	Практичне заняття 13	Інвестиційні ресурси.			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 14	Інвестиційні ресурси.			2		1,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
10	Практичне заняття 15	Інноваційні процеси.			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 16	Інноваційні процеси.			2		1,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
11	Лекція 5	Регулювання, прогнозування і планування діяльності. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції	2				
	Практичне заняття 17	Регулювання, прогнозування і планування діяльності.			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 18	Регулювання, прогнозування і планування діяльності.			2		1,5

	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
12	Практичне заняття 19	Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 20	Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції			2		1,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
13	Лекція 6	Продуктивність, мотивація та оплата праці. Витрати і ціни на продукцію.	2				
	Практичне заняття 21	Продуктивність, мотивація та оплата праці.			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 22	Продуктивність, мотивація та оплата праці.			2		1,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
14	Практичне заняття 23	Витрати і ціни на продукцію.			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	0,5
	Практичне заняття 24	Витрати і ціни на продукцію.			2		1,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	0,5
15	Лекція 7	Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності. Банкрутство та ліквідація підприємств.	2				
	Практичне заняття 25	Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності.			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	1
	Практичне заняття 26	Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності.			2		1,5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	1
16	Практичне заняття 27	Банкрутство та ліквідація підприємств.			2		1,5
	Самостійна робота					1,5	1
	Практичне заняття 28	Банкрутство та ліквідація підприємств.			2		2,5

	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				1,5	1
17,18	Самостійна робота 11	Підготовка до ПМК 2				12	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовний модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 – 76 год.			8	32		36	35
Іспит							30
Всього з навчальної дисципліни – 150 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Поняття, цілі та напрямки діяльності підприємства
2. Правові основи функціонування підприємства
3. Класифікація підприємств
4. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств
5. Ринкове середовище господарювання підприємств
6. Підприємництво як сучасна форма господарювання
7. Договірні відносини і партнерські зв'язки в підприємницькій діяльності
8. Міжнародна підприємницька діяльність
9. Сутність і функції процесу управління
10. Методи управління діяльністю підприємств
11. Організаційні структури управління підприємствами
12. Вищі органи державного управління підприємствами
13. Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства
14. Кадрова політика та система управління персоналом
15. Оцінка персоналу як важливіший елемент системи управління трудовим колективом
16. Характеристика матеріальних активів (виробничих фондів і майна)
17. Оцінка, класифікація і структура основних фондів
18. Спрацювання, амортизація і відтворення основних фондів
19. Структура, нормування і використання оборотних фондів підприємства
20. Нематеріальні ресурси
21. Нематеріальні активи
22. Оцінка вартості нематеріальних активів
23. Загальна характеристика і нормування
24. Ефективність використання оборотних коштів
25. Поняття та склад інвестицій
26. Визначення обсягу і джерел фінансування інвестицій
27. Формування і регулювання фінансових інвестицій (цінних паперів)

28. Залучення іноземних інвестицій для розвитку й посилення ефективності діяльності суб'єктів господарювання
29. Інвестиційні проекти підприємств
30. Загальна характеристика інноваційних процесів
31. Науково-технічний прогрес, його пріоритетні напрями

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Державне економічне регулювання діяльності суб'єктів господарювання
2. Прогнозування розвитку підприємств
3. Методологічні основи планування
4. Стратегія розвитку підприємства
5. Тактичне та оперативне планування. Бізнес-план.
6. Загальна характеристика продукції
7. Особливості маркетингової діяльності підприємств
8. Матеріально-технічне забезпечення виробництва
9. Якість і конкурентоспроможність продукції
10. Стандартизація і сертифікація продукції
11. Продуктивність праці персоналу: сутність, методи визначення та фактори зростання
12. Мотивація трудової діяльності
13. Сучасна політика оплати праці
14. Застосовувані форми і системи оплати праці
15. Доплати і надбавки до заробітної плати. Преміювання персоналу
16. Загальна характеристика витрат на виробництво продукції
17. Управління витратами на підприємстві
18. Сукупні витрати і собівартість продукції
19. Ціни на продукцію: сутнісна характеристика, види, методи встановлення та регулювання
20. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства
21. Формування і використання прибутку
22. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства
23. Сутнісна характеристика і вимірювання ефективності виробництва
24. Фактори зростання ефективності виробництва (діяльності) підприємства
25. Загальна характеристика процесу реструктуризації підприємств
26. Практика здійснення та ефективність реструктуризації підприємств
27. Санація (фінансове оздоровлення) суб'єктів господарювання
28. Банкрутство підприємств як економічне явище та методичні основи визначення ймовірності їх банкрутства
29. Ліквідація збанкрутілих підприємств

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бідняк М.И., Бондар Н.М. Планування інвестицій на автомобільному транспорті. – К., 2000.
2. Бланк И.А. Управление прибылью. – 2-е изд, расш. и доп. – К.: Ни Центр, Зльга, 2002.
3. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. – К.: Ника-Центр, Зльга, 2001.
4. Бопчкк І.М., Харів П.С., Хопчан М.І., Піча Ю.В. Економіка підприємства: Навч. посібник. - 2-ге вид. – К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2001.
5. Бухгалтерский учет: Учебник. – 2-е изд., испр. и доп. / И.Е. Тишков А.И. Балдинова, Т.Н. Дементей и др.; Под общ. ред. И.Е. Тишкова, А.И. Прищепы. – Мн.: Выш. шк., 1996.
6. Вітлінський В.В., Наконечний СІ. Ризики у менеджменті. - К.с ТОВ Борисфен-М, 1996.
7. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посібник / М.Г. Грещак, О.М. Гребешкова, О.С. Коцюба; За ред. М.Г. Грешака. – К.:КНЕУ, 2001.
8. Голов С. Управлінський облік. – К.: Скарби, 2000.
9. Дорошенко Л.С. Система галузей народного господарства: Конспект лекцій. – К.: МАУП, 1998.
10. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посібник За ред. Й.М. Петровича. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001.
11. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2001.
12. Економічний аналіз: Навч. посібник М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток; За ред. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2001.
13. Економічний словник-довідник / За ред. С.Й. Мочерного. – К.: Феміна, 1995.
14. Ермолович Л.Л., Сивчж Л.Г., Толкач Г.В., Щитнжова И.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учеб. пособие / Под общ. ред. Л.Л. Ермолович. – Мн.: Интерпрессервис; Зкоперспектива, 2001.
15. Ерухішович И.Л. Ценообразование: Учеб.-метод, пособие. – 2-е изд., стереотип. – К.: МАУП, 1999.

Допоміжна

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №18-22.
2. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 №2343-ХІІ (з подальшими змінами і доповненнями).
3. Закон України "Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань" від 22.11.1996 №543/96-ВР.

4. Закон України "Про власність" від 7.02.1991 №697-ХІІ (з подальшими змінами і доповненнями).
5. Закон України "Про господарські товариства" від 19.09.1991 №1576-ХІІ (з подальшими змінами і доповненнями).
6. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів" від 30.10.1996 №448/96-ВР.
7. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що спричинили втрат) працездатності" від 23.09.1999 №1105-ХІV (з подальшими змінами і доповненнями).
8. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" від 2.03.2000 №1533-111 (з подальшими змінами і доповненнями).
9. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, обумовленими народженням і похованням" від 18.01.2001 №2240-111.
10. Закон України "Про захист від недобросовісної конкуренції" від 7.06.1996 №236/96-В1
11. Закон України "Про захист економічної конкуренції" від 11.01.2001 №22/10-111.
12. Закон України "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування" від 26.06.1997 №400/97-ВР (з подальшими змінами і доповненнями).
13. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 23.12.1998 №351 -ХІV.
14. Закон України "Про інвестиційну діяльність" / Відомості Верховної Ради України.-1991.-№47.
15. Закон України "Про іноземні інвестиції"" / Відомості Верховної Ради України.-1992.-№26.
16. Закон України "Про обіг векселів в Україні" від 5.04.2001 №2374-111 (з подальшими змінами і доповненнями).
17. Закон України "Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах" від 15.09.1995 №327/95-ВР (з подальшими змінами і доповненнями).
18. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 №108/95 (з подальшими змінами і доповненнями).
19. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 22.05.1997 №283/97-ВР (з подальшими змінами і доповненнями).
20. Закон України "Про податок на додану вартість" від 3.04.1997 № 168/97-ВР (з подальшими змінами і доповненнями).
21. Закон України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" від 24.09.1994 № 185/94-ВР (з подальшими змінами і доповненнями).
22. Закон України "Про порядок ліцензування окремих видів господарської діяльності" від 1.06.2000 №1775-111 (з подальшими змінами і доповненнями).

23. Закон України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами від 21.12.2000 №2181-111 (з подальшими змінами і доповненнями).
24. Закон України "Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності" від 23.12.1998 №351-XIV (з подальшими змінами і доповненнями).
25. Закон України "Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування" від 11.01.2001 №2213-111 (з подальшими змінами і доповненнями).
26. Закон України "Про систему валютного регулювання" від 11.04.1995 №139/95-ВР.
27. Закон України "Про систему оподаткування" від 25.06.1991 (з подальшими змінами і доповненнями).
28. Закон України "Про страхування" від 7.03.1996 №86/96-ВР (з подальшими змінами і доповненнями).
29. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12.07.2001 №2664-111.
30. Закон України "Про ціни і ціноутворення" від 3.12.1990 №507-XII (з подальшими змінами і доповненнями).
31. Закон України "Про цінні папери та фондову біржу" від 18.06.1991: №1201-XII (з подальшими змінами і доповненнями).
32. Указ Президента України "Про деякі зміни в оподаткуванні" від 07.08.98 № 857/98.
33. Інструкція зі статистики заробітної плати. Затв. наказом Міністерства статистики України від 11.12.95 №323.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри економічної теорії.
4. Сайт кафедри економічної теорії <http://www.tsatu.edu.ua/et/>
5. Internet.